

ИНФОРМАЦИЯ

ОТНОСНО

СЪЗДАВАНЕТО НА СЪВМЕСТНО ДРУЖЕСТВО
МЕЖДУ „ПЕЧАТНИЦА НА БНБ“ АД

И *FRANÇOIS-CHARLES OVERTHUR INTERNATIONAL SA*

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

ИНФОРМАЦИЯ

ОТНОСНО СЪЗДАВАНЕТО НА СЪВМЕСТНО ДРУЖЕСТВО МЕЖДУ „ПЕЧАТНИЦА НА БНБ“ АД И *FRANÇOIS-CHARLES OBERTHUR INTERNATIONAL SA*

Включените в информацията данни,
представляващи търговска тайна,
са предоставени със съгласието
на ПБНБ и *François-Charles Oberthur Group*

София, октомври 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Правна рамка	5
Изисквания за сигурност при производството на български банкноти	6
Състояние и перспективи на банкнотното производство в ПБНБ.....	7
Избор на стратегически партньор – защо <i>Oberthur</i>	10
Постигнати договорености	12
Обосновка за размера на дяловото участие – защо 30:70%.....	14
Оценка на икономическата целесъобразност от независими експерти.....	17
Манипулацията „скрита приватизация“	18
Заключение	19
<i>Диаграма</i>	23

ПРАВНА РАМКА

Съгласно чл. 57 от Закона за Българската народна банка (ЗБНБ) Банката може да учредява или да участва в дружества във връзка с дейността си. Съгласно чл. 8, т. 24 от Правилника за дейността на УС на БНБ Управителният съвет на Банката приема решения за учредяване, участие и прекратяване участието на БНБ в дружества във връзка с осъществяваната от нея дейност.

Съгласно чл. 55 от ЗБНБ собствеността на БНБ е отделна от държавната собственост.

БНБ не е бюджетна организация, издържа се от собствени приходи от банкови сделки и операции и е регистрирана в Главна дирекция „Големи данъкоплатци и осигурители“ на Националната агенция за приходите. Единствените взаимоотношения на БНБ с държавния бюджет са в изпълнение на чл. 8, ал. 3 от ЗБНБ, съгласно който остатъкът от годишното превишение на приходите над разходите на Банката се внася всяка година в приход на държавния бюджет.

Дружествата, в които БНБ участва във връзка с дейността си¹ на основание чл. 57 от ЗБНБ, са създадени като субекти на частното право съгласно Търговския закон.

БНБ упражнява самостоятелно правата по притежаваните от нея акции в търговски дружества, вкл. в „Печатница на БНБ“ АД (ПБНБ). Решенията във връзка с това се вземат от Управителния съвет на БНБ, който е висшият ръководен орган на Банката.

БНБ се отчита за своята дейност единствено пред Народното събрание (НС). В изпълнение на чл. 50 и 51 от ЗБНБ Банката представя пред НС годишен и полугодишен отчет за своята дейност, отчет за изпълнението на бюджета си и консолидиран финансов отчет, заверен от международен одитор, в който са консолидирани резултатите на всички търговски дружества, в които БНБ има участие в капитала.

Съгласно изискванията на чл. 130 и 131 от Договора за функционирането на Европейския съюз централните банки от ЕС са независими институции. Тези изисквания са дословно включени

---

¹ „Печатница на БНБ“ АД, „Монетен двор“ ЕАД, „Дружество за касови услуги“ АД, „БОРИКА–Банксервиз“ АД и „Международен банков институт“ ООД.

в чл. 44 от ЗБНБ, според който при упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си БНБ, управителят и членовете на УС са независими и нямат право да искат и да приемат указания от правителството или от други органи и институции. От своя страна нито Министерският съвет, нито други органи и институции имат право да дават указания на БНБ.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА СИГУРНОСТ ПРИ ПРОИЗВОДСТВОТО НА БЪЛГАРСКИ БАНКОТИ

Съгласно чл. 25, ал. 3 от ЗБНБ централната банка има изключителното правомощие да осигурява печатането на банкноти и сеченето на монети, необходими за наличнопаричното обращение в Република България. Основните защитни елементи на българските банкноти, каквато е и световната практика, са вградени в банкнотната хартия, както и в спецификата на използваните мастила. В България няма национални производители на банкнотна хартия. От 1991 г. насам при спазване на съответните законови процедури банкнотната хартия се поръчва на един от големите световни производители – *Papierfabrik Louisenthal GmbH* (Германия), отговарящ на европейските стандарти за сигурност и качество, както и на изискванията, посочени в Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ). Впоследствие готовата банкнотна хартия се предоставя на ПБНБ за отпечатване на изображенията върху банкнотите, като в процеса на печат се вграждат и допълнителни защитни елементи.

Самата информация за банкнотната хартия (техническата ѝ спецификация), предназначена за производството на български банкноти, попада в Списъка на категориите информация, подлежаща на класификация като „държавна тайна“ съгласно Раздел II, т. 27 от Приложение № 1 към чл. 25 от ЗЗКИ.

Българската народна банка сключва договори във връзка с банкнотното производство, чийто предмет съдържа или налага достъп до класифицирана информация, само с юридически лица, които отговарят на изискванията за сигурност, икономически ста-

билни са, надеждни са от гледна точка на сигурността, преминали са съответни процедури за проучване по реда на ЗЗКИ и са получили необходимите удостоверения или потвърждения за сигурност, издадени от компетентната служба за сигурност.

Такива удостоверения или потвърждения за право на достъп до класифицирана информация със съответното ниво на поверителност са издадени на ПБНБ и нейния персонал, както и на производителя на хартия *Papierfabrik Louisenthal GmbH* (Германия). Същите изисквания се прилагат и към всяко друго местно или чуждестранно лице, което би имало достъп до класифицирана информация по повод печатането на банкноти или доставянето на съответните материали за производството им.

Следователно кой и къде печата българските банкноти, няма нищо общо с „националната сигурност“, каквито необосновани твърдения бяха лансирани в медиите, тъй като изискванията на ЗЗКИ са ясни и винаги са били спазвани.

От 1885 г. до 1997 г., в продължение на 112 години, българските левове са печатани в Русия, Обединеното кралство, Германия, САЩ и СССР.

СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ НА БАНКНОТНОТО ПРОИЗВОДСТВО В ПБНБ

ПБНБ е създадена в края на 2001 г. като еднолично акционерно дружество, чийто капитал е изцяло собственост на БНБ. От 1996 г. до 2001 г. Печатницата е дирекция в структурата на БНБ и е създадена на база имущество на БНБ, апортирано в капитала на дружеството.

През 2004 г. в резултат от вливане в ПБНБ на „Форм-принт“ ЕООД – дружество за отпечатване на ценни книжа с държавен капитал, ПБНБ се преобразува в АД с акционери Българската народна банка, която притежава 95.6% от капитала на дружеството, и държавата чрез министъра на финансите, която притежава 4.4% от капитала.

Като акционерно търговско дружество ПБНБ се подчинява изцяло на правилата на Търговския закон. Ежегодно се провеждат

Общи събрания на акционерите – БНБ и Министерството на финансите, на които се приемат годишният финансов отчет, отчетът за дейността на дружеството и др.

Всички документи, свързани с ПБНБ (ЕИК 130800278), са публично достъпни в Търговския регистър.

В ПБНБ работят два цеха – цех за производство на банкноти и цех за производство на ценни книжа.

В цеха за ценни книжа се произвеждат български документи за самоличност, акцизни бандероли, винетни стикери, билети за градския транспорт и други ценни книжа. Цехът работи единствено на база спечелени държавни поръчки след провеждане на съответни процедури по Закона за обществените поръчки (ЗОП). По осреднени данни за 2010–2012 г. цехът за ценни книжа осигурява по-голямата част от приходите на ПБНБ.

За същия период с производството на български банкноти банкнотният цех осигурява 19.9% от приходите на ПБНБ, като ангажира 29% от разходите на дружеството. При това положение около 1/3 от печалбата от цеха за ценни книжа отива за покриване на загубите от банкнотния цех, които за 2010–2012 г. са средногодишно около 1 200 000 лв.

В банкнотния цех от 1998 г. до 2011 г. са се произвеждали единствено тиражите от български банкноти (преди 1998 г. българските банкноти са произвеждани в други държави). Досега опитите за участие в търгове и за получаване от други държави на директни поръчки за производство са завършвали с неуспех. Само поръчките от БНБ обаче не са достатъчни за пълната натовареност на производствения капацитет на цеха за производство на банкноти, което значително оскъпява производството, тъй като високите фиксирани разходи за него се разпределят върху по-малък обем продукция.

В периода 2002–2009 г. обемът на произвежданите български банкноти нараства вследствие подмяната на някои купюри банкноти с нови, с по-добри защитни елементи, създаването на стратегически запас от банкноти, въвеждане изискванията на Наредба № 18 на БНБ, както и в резултат от бързия растеж на икономиката. Впоследствие спадът на икономиката и на банкнотите в обращение доведе до значително съкращаване броя на произ-

вежданите български банкноти. Като следствие от спецификата на обращението и растежа на равнището на цените в следващите години банкнотата от два лева вероятно ще трябва да бъде заменена с монета, което допълнително ще намали броя на банкнотите, които БНБ ще поръчва за производство.

В цеха за производство на банкноти на ПБНБ работи специализирана технологична линия за листово производство с капацитет от около 200–220 млн. броя банкноти при двусменен режим на работа. Тази линия е от „второ технологично поколение“ с оборудване, доставено главно в периода 1996–1997 г. С изключение на инсталираните през 2009 г. система за онлайн контрол върху печатния процес и хибридна система за експонация на печатни форми, които не са основни производствени линии, технологията и оборудването за банкнотно производство не са променяни от първоначалното им инсталиране и съответстват на концепциите за производство на банкноти от средата на 90-те години на XX век. Машините са придобити през 1996–1997 г. от БНБ (Печатницата в този период е дирекция в БНБ) и са заприходени с 5% амортизационна норма (т.е. експлоатационен живот от 20 години, който е прекалено дълъг от гледна точка на моралното остаряване на оборудването).

Производствените линии от ново технологично поколение са много по-скъпи и със значително по-развит технически капацитет, с каквито ПБНБ не разполага. Инвестирането в подобни линии би намалило единичната цена за производство на банкноти до конкурентни нива единствено при осигуряване на обеми на производство от 600 до 800 млн. броя банкноти годишно. На този етап броят на годишно произвежданите български банкноти не може да осигури обем на производство, който да направи икономически изгодно инвестирането в ново поколение технология. Оценката за икономическия растеж в близките години показва запазване на производството на български банкноти на относително ниски нива, в диапазона от 60 до 90 млн. броя годишно. Такъв обем производство създава ефективна натовареност на банкнотния цех за около три месеца годишно.

Големият пазар за производство на евробанкноти е недостъпен за ПБНБ, тъй като за създаването на технически и конку-

рентни условия за производството на евробанкноти в ПБНБ ще са необходими мащабни инвестиции. Евробанкноти могат да бъдат произвеждани само от сертифицирани от Европейската централна банка (ЕЦБ) печатници, с какъвто сертификат ПБНБ не разполага. С наличното в ПБНБ оборудване е невъзможно производството на банкноти с номинал 50, 100, 200 и 500 евро от първата серия *ES1*. Разходите за оборудване съответно нарастват за производството на евробанкноти от новата серия *ES2*, която е в обращение от 2 май 2013 г.

При съществуващото технологично ниво на оборудването и при практическото разпределяне на световния свободен банкнотен пазар между три големи печатници ПБНБ не може да бъде конкурентна при директни търгове за производство на банкноти.

ИЗБОР НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОР – ЗАЩО *OBERTHUR*

Проблемът с бъдещето на банкнотното производство изкрystalизира особено ясно в процеса на подготовката на България за членство в ЕС.

През февруари 2007 г. на заседание на УС на БНБ е разглеждана Стратегия за развитие на банкнотното производство в ПБНБ. Обсъден е въпросът за недостатъчната натовареност на производствените мощности в банкнотния цех, който работи единствено по поръчки на български банкноти. Анализът показва необходимостта от привличане на стратегически партньор на ПБНБ с цел, от една страна, технологично развитие на банкнотното производство в ПБНБ и постигане на по-висока конкурентоспособност, и от друга, създаване на възможност БНБ да премине към търгове за определяне производител на българските банкноти.

Световният пазар за производство на банкноти се контролира от три големи частни печатници – *DeLaRue* (Обединеното кралство), *Giesecke & Devrient* (Германия) и *François-Charles Oberthur Group* (Франция).

В ЕС евробанкноти се произвеждат от 13 акредитирани от ЕЦБ печатници, които са собственост на централни банки, на пра-

вители или са частна собственост. Централните банки на страните с малки квоти при производството на евро (Естония, Малта, Кипър, Словения) обединяват поръчките си и правят общи търгове с цел постигане на по-ниски цени.

През последните години при търсенето на поръчки за ПБНБ с цел производство на банкноти на трети страни са проведени консултации с два от световните лидери в производството на банкноти за формирането на стратегическо партньорство с ПБНБ – *Giesecke & Devrient* (Германия) и *Oberthur Fiduciaire SAS* (Франция), които са познати на ПБНБ от съвместната ни работа и са от държави – членки на еврозоната.

Проявеният от *Giesecke & Devrient* интерес е бил единствено и само за изкупуване акциите на ПБНБ. Отговорът от страна на БНБ е отрицателен най-вече поради обстоятелството, че ПБНБ започна да произвежда български документи за самоличност, както и поради отлагане датата за присъединяване към еврозоната, което спечели време за търсене на друго решение.

Впоследствие в процеса на търсене на поръчки за запълване капацитета на банкнотния цех са осъществени контакти с *Oberthur Fiduciaire SAS* (Франция), които проявиха интерес от сътрудничество. *François-Charles Oberthur Group* представлява холдинг, базиран във Франция, който е третият по големина производител на банкноти в света с годишно производство в размер на 4–4.5 млрд. броя банкноти за 70 държави. В групата участват дъщерни дружества със седалище във Франция (*Oberthur Fiduciaire SAS*), Белгия (*François-Charles Oberthur International SA*), Обединеното кралство (*Oberthur Fiduciaire UK*) и др. През 2011 г. и 2012 г. *Oberthur Fiduciaire SAS* (Франция) и ПБНБ започват техническо сътрудничество. През този период професионалният капацитет на персонала на ПБНБ е високо оценен и в резултат на това френските партньори приемат да бъдат започнати преговори за създаване на съвместно дружество за производство на банкноти, в което да бъдат използвани наличната техника и човешките ресурси от банкнотния цех на ПБНБ. За разлика от *Giesecke & Devrient*, *Oberthur* не поставя условия за закупуване на Печатницата, което е приемливо за ПБНБ и БНБ.

ПОСТИГНАТИ ДОГОВОРЕНОСТИ

С Решение № 85 от 22 ноември 2012 г. УС на БНБ приема да бъде започната процедура на преговори за създаване на съвместно акционерно дружество между *Oberthur* и ПБНБ, като ходът на преговорите бъде периодично докладван на УС на БНБ. Не отговарят на истината тиражираните в медиите твърдения за роля на служебното правителство на България и негови представители в хода на преговорите. Правителството на България има роля едва при провеждането на Общо събрание на акционерите на ПБНБ на 26 юни 2013 г., когато държавата чрез министъра на финансите в качеството на миноритарен акционер също подкрепя проекта.

Постигнати са следните основни договорености:

- Създаване на съвместно дружество с капитал 63 447 000 лв., от които 44 412 900 лв. (70%) да бъдат внесени като парична вноска от *François-Charles Oberthur International SA*², а 19 034 100 лв. (30%) да бъдат внесени от ПБНБ, от които 19 034 000 лв. като непарична вноска на машини и съоръжения за банкнотно производство и 100 лв. парична вноска за уравниване на капитала. Непаричната вноска на БНБ в капитала на дружеството е оценена от три вещи лица, назначени от Агенцията по вписванията на основание чл. 72 от Търговския закон, към избора на които ПБНБ и БНБ нямат никакво отношение.

- Наемане на обособени административни и производствени помещения – собственост на ПБНБ, които да бъдат използвани от новото дружество. Премества се то да ползва под наем производствени и административни помещения в сградата на ПБНБ, които като цяло съставляват 38.8% от общата застроена площ на сградата – собственост на ПБНБ. Тези помещения са физически отделени от останалите производствени помещения на ПБНБ. За определяне на пазарния наем на посочените помещения беше изготвена оценка от лицензиран оценител, възложена от ПБНБ, която определи месечна наемна стойност в размер на 103 260 лв. без ДДС. За

² *François-Charles Oberthur International SA* е дъщерно дружество на *François-Charles Oberthur SAS*. Дружеството е регистрирано в Белгия с цел извършване на индустриални и финансови инвестиции на *FCO Group* в чужбина и е с 410 млн. евро капитал.

проверка на оценката *Oberthur* от своя страна възложи изготвянето на експертно становище от нает от него лицензиран оценител, който определи месечна наемна стойност в размер на 41 864 евро (81 879 лв.). В резултат от проведени преговори месечната наемна цена на помещенията, която ще бъде заплащана на ПБНБ, беше определена на 95 000 лв. без ДДС, което, сметнато на годишна база, е 1 140 000 лв. без ДДС. Към тази цена ще бъдат добавени наем на движими вещи и инвентар по опис, наличен в наеманите помещения, съгласно оценка на лицензиращия оценител, както и пропорционално заплащане за охрана и поддръжка на сградата в размер на 9120 лв. месечно, или още 109 440 лв. на годишна база. Следователно целият приход за ПБНБ от наемането на помещения възлиза общо на 1 249 440 лв. без ДДС за една година.

- Предвижда се поръчките за производство на банкноти да бъдат възлагани на новото дружество при цена, формирана на база фиксирана пазарна надбавка (печалба) над стойността на разходите за производство. Материалите, необходими за производството, ще се доставят от възложителя по договора.

- Дружеството ежегодно ще разпределя дивидент, 30% от който ще получава ПБНБ.

- Предвижда се достигане още от началото на следващата година на трисменна натовареност на мощностите и постепенно увеличаване на производството до около 1 млрд. броя банкноти годишно.

- Прехвърляне на целия персонал от банкотния цех на ПБНБ в новото дружество. Прехвърлянето ще бъде извършено по силата на закона – на основание чл. 123, т. 7 от Кодекса на труда (КТ). Съгласно чл. 130б от КТ персоналят е бил надлежно информиран от работодателя си за предстоящата промяна на проведеното на 18 юни 2013 г. Общо събрание на работниците и служителите. Тъй като срокът за предварително информиране по чл. 130б от КТ е два месеца, беше предвидено учредителните документи за създаването на съвместното дружество да бъдат подписани на 19 август 2013 г., след което да бъде открита набирателна сметка в българска търговска банка за внасяне на капитала и всички документи да бъдат подадени в Търговския регистър за регистриране на дружеството.

Видно от посочените данни, планираната дата за регистрация на дружеството е резултат от проведените близо шестмесечни преговори, започнали на основание Решение № 85 от 22 ноември 2012 г. на УС на БНБ, и от ограниченията по КТ и няма нищо общо с т.нар. „парламентарна ваканция“, както беше клеветнически лансирано в някои медии. Към настоящия момент дружеството не е регистрирано, тъй като УС на БНБ желае да се изчака предоставянето на повече информация на Комисията по бюджет и финанси на НС след приключване на проверката от Софийската градска прокуратура.

ОБОСНОВКА ЗА РАЗМЕРА НА ДЯЛОВОТО УЧАСТИЕ – ЗАЩО 30:70%

Разпределението на дяловете между двамата акционери отразява стратегията на дружеството за привличане на поръчки от международните пазари; ангажиментите за осигуряване на подобни (бизнес) поръчки и приходи на дружеството; технологичните и юридическите изисквания при възлагане на договори за производство на банкноти. Самò по себе си наличието на машини и квалифициран персонал при липса на осигурени поръчки генерира единствено загуби и не е устойчив бизнес модел.

Осигуряването на поръчки и натоварването на производствените мощности ще се осъществява единствено от *Oberthur Fiduciaire SAS*, без каквито и да било ангажименти от страна на БНБ.

Съотношението на капиталовото участие на двамата акционери в размер 30% за ПБНБ и 70% за *François-Charles Oberthur International SA* отчита точно приноса на отделните партньори за развитието на дружеството. Така *Oberthur International SA* ще има възможност да упражнява контрол върху технологията и методологията на производствения процес при изпълнение на възлаганите от него поръчки, консолидиране на финансовите отчети на новото дружество в баланса на цялата група, както и безпрепятствено изпълнение на възложени след провеждането на съответни процедури поръчки за производство на банкноти на други държави от страна на дружеството като част от групата на *Oberthur*.

От започването на дейността си като самостоятелно акционерно дружество през 2002 г. ПБНБ многократно е участвала в международни търгове за производство на банкноти на други държави, но никога не е успявала да спечели поръчка. ПБНБ като акционер не е в състояние да осигури международни поръчки за дружеството. БНБ също не поема ангажимент за осигуряване на поръчки за български банкноти на новото дружество. Нещо повече, БНБ предвижда да организира производството на български банкноти на тръжен принцип съгласно националните изисквания на ЗОП и съвременните европейски тенденции (Насоки на Европейската централна банка 2011/3 от 18 март 2011 г. за изменение на Насоки на ЕЦБ/2004/18, съобразно които единната тръжна процедура за производство на евробанкноти започва най-късно на 1 януари 2014 г.) и с цел постигане на възможно най-добра производствена цена при спазване на най-високи стандарти за качество и сигурност.

François-Charles Oberthur Group е един от трите най-големи и с най-добра репутация и пазарни позиции производители на банкноти в света. Холдингът произвежда годишно между 4 и 4.5 млрд. броя банкноти, които поръчки печели на конкурентен принцип (целият свободен/конкурентен пазар за производство на банкноти в света се оценява на 18–20 млрд. броя банкноти годишно). През следващата година се предвижда в съвместното дружество да бъдат произведени около 1 млрд. броя банкноти, като тези поръчки изцяло ще бъдат осигурени от френската страна. Чрез договореното участие ПБНБ на практика ще получава поръчки от *François-Charles Oberthur Group* при гарантирано ниво на печалба. Това е обем на производство и дял от световния пазар, които ПБНБ самостоятелно не би могла да завоюва.

Вторият фактор, който обуславя разпределянето на дяловете между двете печатници, са технологичните и юридическите изисквания на договорите за производство на банкноти. При провеждането на международни търгове за производство на банкноти централните банки имат изискване изрично да бъдат посочени местата за производство на банкнотите, като печатниците, които изпълняват поръчките, трябва да отговарят на стандарти за достъп до информация, стандарти за сигурност и на стандарт за

контрол върху качеството. За да може *François-Charles Oberthur Group* да гарантира изпълнението на тези изисквания, трябва да има пълен контрол върху дружеството, а оттам – и върху производствения процес. Така новото дружество ще има възможност да получи от ЕЦБ и сертификат за производство на евробанкноти, с какъвто в момента ПБНБ не разполага.

Изискването за квалифициран контрол върху дружеството от страна на *François-Charles Oberthur Group* поради всички изброени по-горе причини беше подчертано като необходимо условие, за да се осъществи това огромно производство на чуждестранни банкноти в България. Капиталовият контрол в размер на 70% ще направи възможно третирането на новото дружество от страна на възложителите на поръчки като обособена производствена единица от добре известната група на Oberthur.

От своя страна Oberthur се съгласи най-съществените за дружеството сделки (по чл. 236 от Търговския закон) да бъдат гласувани от Общото събрание на акционерите на съвместното дружество с мнозинство 3/4 (75% от капитала, при липса на изискване по Търговския закон за такова мнозинство), т.е. такива решения не могат да бъдат вземани без съгласието на ПБНБ. Такива са сделките за прехвърляне или предоставяне ползването на търговското предприятие, както и за разпореждане с активи, поемане на задължения или предоставяне на обезпечения, чийто размер през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на дружеството съгласно последния заверен годишен финансов отчет.

Не на последно място, акциите в дружеството могат да бъдат прехвърляни само между двамата съдружници. В случай че някой от съдружниците иска да продаде акциите си на трето лице, той трябва да ги предложи първо за изкупуване от другия съдружник.

В случай че капиталът на дружеството в размер общо на 63 447 000 лв. не бъде използван за нови инвестиции веднага след създаването на дружеството, е предвидена възможност капиталът да бъде намален на първото Общо събрание на новото дружество. Целта е излишните парични наличности да бъдат разпределени между акционерите, вместо да бъдат управлявани от дружеството. По този начин всеки от акционерите ще получи

в свое разпореждане част, съответна на дела̀ му в капитала. Що се отнася до евентуално бъдещо увеличение на капитала, следва да се има предвид, че ПБНБ разполага с достатъчно свободни парични средства, за да участва в такова увеличение дори без да разчита на финансовата мощ на своите акционери – БНБ и Министерството на финансите.

ОЦЕНКА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ ОТ НЕЗАВИСИМИ ЕКСПЕРТИ

При вземане на решението за създаване на съвместното дружество са отчетени, освен изброените по-горе, и следните обстоятелства, анализирани от най-голямата одиторска и консултантска компания в света – КПМГ:

Оперативни аспекти

- Не съществуват технологични пречки за физическо отделяне на производството на банкноти от другите производства на ПБНБ;
- Предвижда се разширяване на наличния производствен капацитет и персонал;
- Гарантирани са оперативна печалба на съвместното дружество и осигуряване на обеми на производството.

Регулаторна рамка

- Няма законови ограничения относно участието на ПБНБ в съвместното дружество.

Финансов ефект

- *При сценарий „запазване на настоящия бизнес модел“:*

Производството на банкноти ще продължава в дългосрочен план да генерира загуби въпреки заложеното известно увеличение на обема на поръчките спрямо 2012 г. в размер до 60–90 млн. броя банкноти годишно.

Като се вземе предвид стойността на паричните наличности и неоперативни активи, която компенсира посочените загуби при настоящия бизнес модел, оценката на сегашната стойност на капитала на ПБНБ възлиза на 19.5 млн. лв.

- При сценарий „осъществяване на стратегическо партньорство“:

Осъществяването на стратегическото партньорство би донесло следните икономически изгоди за акционерите на ПБНБ – БНБ и държавата чрез министъра на финансите:

- подобряване на финансовите резултати на Печатницата след отделяне на производството на банкноти, което генерира загуби;
- допълнителни приходи от наем на производствени помещения, използвани от съвместното дружество, както и от дивиденди, които подобряват рентабилността на Печатницата.

При реализиране на новия бизнес модел, само в резултат от освобождаването от загубите от банкнотното производство, икономическата стойност на 100% от капитала на ПБНБ ще се увеличи от 19.5 млн. лв. на 37.8 млн. лв., т.е. близо два пъти над стойността при настоящия бизнес модел. В допълнение, в резултат от очакваната печеливша дейност на новото дружество, в което ПБНБ е акционер, икономическата стойност на 100% от капитала на ПБНБ ще се увеличи до 56–57 млн. лв., т.е. близо три пъти, което е в полза на двамата акционери на ПБНБ – БНБ и държавата чрез министъра на финансите.

МАНИПУЛАЦИЯТА „СКРИТА ПРИВАТИЗАЦИЯ“

В качеството си на мажоритарен собственик на капитала на ПБНБ в условията на законово регламентирана независимост и статут на собствеността ѝ като отделна от държавната собственост Българската народна банка чрез Управителния си съвет е единствено компетентна да взема решенията относно бъдещото развитие и стратегия на ПБНБ в каквато и да било насока. Твърденията в публичното пространство за „скрита приватизация“ не могат да бъдат определени по друг начин освен като неверни и манипулативни.

Не може да се говори за „приватизация“ на ПБНБ, защото собствеността на БНБ е отделна от държавната собственост съгласно чл. 55 от ЗБНБ и БНБ е мажоритарен собственик на 95.6% от нейния капитал.

Не може да се говори за „приватизация“ на Печатницата дори неин мажоритарен собственик да беше държавата чрез министъра на финансите, по следните съображения:

- Съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК), който единствено съдържа легална дефиниция на понятието „приватизация“, приватизацията е прехвърляне чрез продажба на български физически или юридически лица с под 50 на сто държавно и/или общинско участие в капитала или на чуждестранни лица на: 1) дялове или акции – собственост на държавата или общините, от търговски дружества; 2) дялове или акции – собственост на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, в други търговски дружества; 3) обособени части от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно или общинско участие в капитала; 4) обособени части от имуществото на търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала; 5) имоти – частна държавна собственост, с данъчна оценка над 10 000 лв.; 6) общински нежилищни имоти. В случая не би била налице приватизация и ЗПСК не би намерил приложение, тъй като:

- Няма продажба на акции от ПБНБ;
- Няма продажба на движимо или недвижимо имущество на ПБНБ, а само отдаване под наем по пазарна цена.

Към настоящия момент няма никакви планове за освобождаване на БНБ от участието ѝ нито в ПБНБ, нито в новото съвместно дружество.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Както многократно бе посочено, партньор в новото дружество е един от най-големите производители на банкноти в света, който със сигурност не може да бъде квалифициран като „гаражна фирма“. *François-Charles Oberthur* (Франция) е основана през 1842 г.

и понастоящем произвежда банкноти за 70 държави в света, което само по себе си говори за размерите и репутацията на компанията. За първи път в своята над 170-годишна история *François-Charles Oberthur* ще започне да извършва дейност по производство на банкноти извън територията на Франция, което е голям успех не само за ПБНБ, но и за България.

Всички работници от банкнотния цех (57 души) преминават на работа към новото дружество, като се очаква броят на заетите да бъде увеличен три пъти и до 2016 г. да достигне 190 души. Към настоящия момент работниците от банкнотния цех ползват платен годишен отпуск или получават 50% от възнагражденията си при условията на непълно работно време поради липса на поръчки за изпълнение.

Създаването на съвместното дружество не оказва влияние върху дейността и активите на цеха за производство на ценни книжа, които остават, както и досега, в ПБНБ. Не се предвижда тяхното прехвърляне в новото дружество нито сега, нито на следващ етап. ПБНБ ще продължи да извършва, както и досега, проектиране и производство на лични документи, акцизни бандероли, винетни стикери, бинго талони, други видове ценни книжа, печатна продукция (в т.ч. тото фишове, дипломи, спестовни книжки, билети, бланки, формуляри и др.) при спазване на най-високи стандарти за сигурност, контрол и качество. ПБНБ приключва финансовата 2012 г. с положителен финансов резултат благодарение най-вече на приходите от дейността на цеха за производство на ценни книжа.

Не се предвиждат никакви промени в дейността на ПБНБ по отношение производството на ценни книжа, което е печелившо, нито промени в собствеността на ПБНБ, която остава и занапред с акционери БНБ и държавата чрез министъра на финансите в същото капиталово съотношение (95.6% за БНБ и 4.4% за държавата чрез министъра на финансите). *François-Charles Oberthur SAS*, Франция, и *Обертюр Фидюсиер*, България, нямат никакво отношение към тези дейности на Печатницата.

Извършването на непарична вноска от страна на ПБНБ в капитала на новото дружество няма да бъде свързано с намаляване капитала на ПБНБ, нито с промяна в собствеността на ак-

ционерния капитал на ПБНБ. В новото дружество ПБНБ апортира единствено оборудването за банкотно производство, закупувано главно през 1996–1997 г., което вече е технологично остаряло и е в края на своя експлоатационен срок, и една машина, закупена през 2009 г. Непаричната вноска на ПБНБ в капитала на новото дружество е в размер на 19 034 000 лв., оценена съгласно чл. 72 от Търговския закон от три вещи лица, служебно назначени от Агенцията по вписванията, към избора на които ПБНБ и БНБ нямат никакво отношение. Срещу извършената непарична вноска ПБНБ ще придобие акции в новото дружество.

Като акционер в съвместното дружество ПБНБ ще получава всяка година дивидент, съответстващ на акционерния ѝ дял, който се формира в размер на 30% от очакваната годишна печалба, както и приходи от изчислен на годишна база наем на обособени помещения (38.8% от общата застроена площ на сградата – собственост на ПБНБ) в размер на 1 249 440 лв. без ДДС. Положителен резултат в подобен размер не може да бъде реализиран от банкнотния цех при неговото функциониране в рамките на ПБНБ, напротив – при печатането само на български банкноти той реализира загуба.

Към настоящия момент съвместното дружество не е регистрирано, нито са подавани документи за това в Търговския регистър.

В случай че създаването на съвместно дружество с *Oberthur* не се реализира, алтернативният вариант в близко бъдеще е закриване на банкнотното производство и освобождаване на квалифициран персонал. Тази алтернатива е била обсъждана преди появата на възможност и вземането на решение за създаването на съвместно дружество.

От гледна точка на създаването на технически и конкурентни условия за производството на последно поколение банкноти (в това число евробанкноти) в ПБНБ са необходими мощабни инвестиции, които обаче, ако бъдат направени самостоятелно от акционерите в ПБНБ – БНБ и Министерството на финансите, не могат да бъдат изплатени в дългосрочен план само с поръчките от БНБ и не може да бъде осигурена целогодишна заетост на работниците от банкнотния цех. Напротив, такива инвестиции драстично биха повишили цената на българските банкноти. На-

товарване на производствените мощности е възможно само при спечелване на поръчки за производството на банкноти на други държави, което може да стане само заедно с чуждестранен производител, наложил се на световния пазар за производство на банкноти.

От изложеното дотук е безспорно ясно следното:

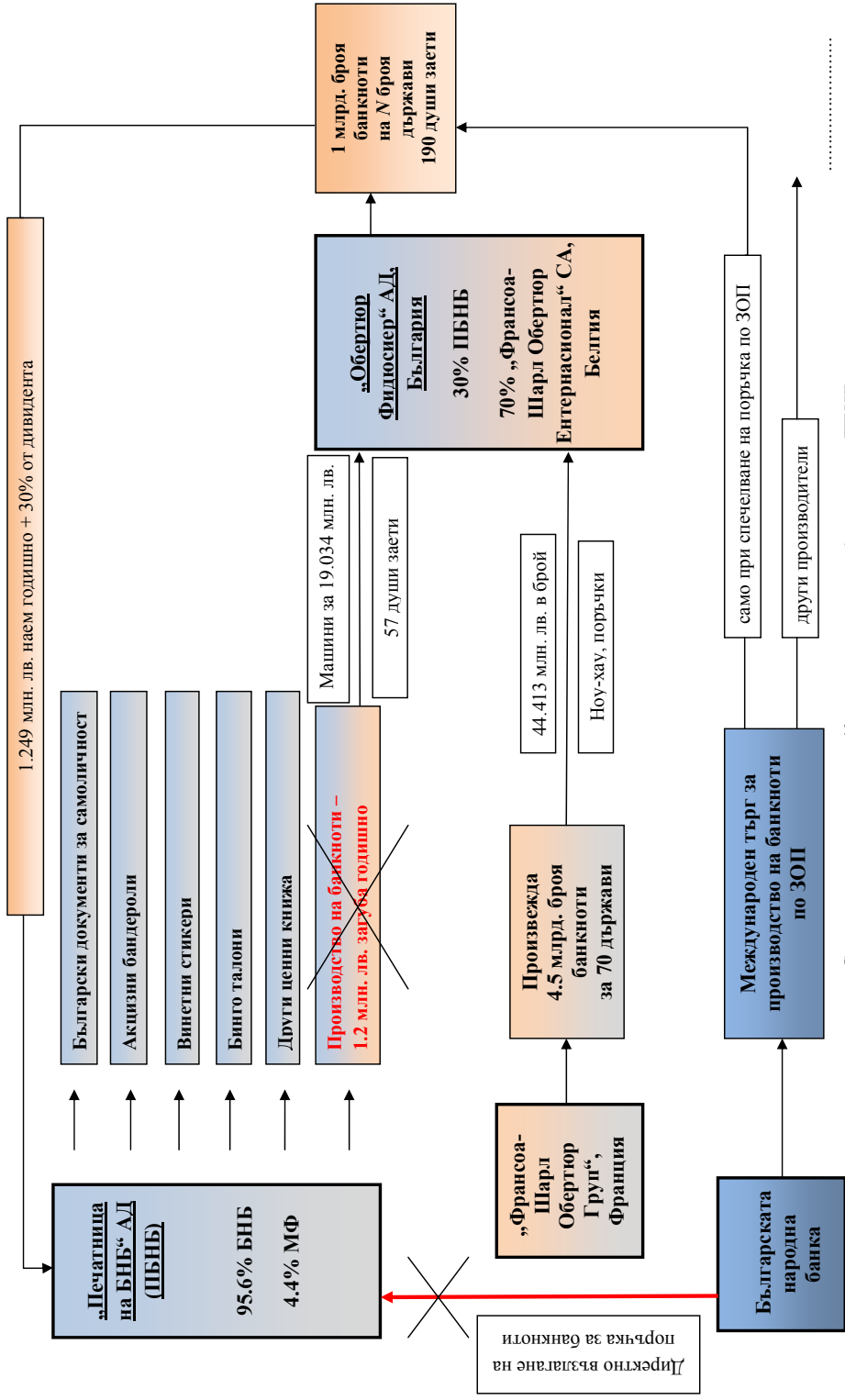
1. Всички решения на Управителния съвет на БНБ и на Съвета на директорите на ПБНБ са вземани изцяло в рамките на закона, като са мотивирани единствено от икономическата логика и обществения интерес. Такова е и решението на министъра на финансите да подкрепи създаването на съвместното дружество.

Като резултат от реализирането на съвместното дружество ще бъде постигнато:

- Привличане на ключов инвеститор от глобален мащаб, което е успех не само за БНБ, но и за България;
- Уникална възможност за страната ни не само да запази капацитета си за банкнотопроизводство, но и да излезе на световния пазар на този изключително затворен бизнес с вековни традиции;
- Създаване на условия за печатане на евробанкноти у нас;
- Преодоляване на средногодишна загуба от около 1 200 000 лв. в ПБНБ;
- Откриване на 130 нови работни места в рамките на следващите две години;
- По-ниска цена на българските банкноти в резултат на открит търг по ЗОП.

2. Евентуалното оттегляне от създаването на съвместно дружество означава:

- Публично легитимиране на способността на отделни партийни функционери чрез позициите си в медиите да решават ключови въпроси вместо отговорните български институции;
- Негативен знак към големи потенциални инвеститори за висок политически риск в България;
- Поетапно закриване на банкнотното производство поради доказана ежегодна финансова загуба;
- Уволняване на 57 души, някои от които изключително ценни специалисти в областта на банкнотното производство.

- Спестяване минимум на 40 млн. лв. за ново оборудване в ШБНБ;
- По-ниски цени за производството на български банкноти.

